

REZUMAT

**a proiectului științific 15.817.06.03A „Elaborarea normativelor veniturilor nete în baza tarifelor actualizate de costuri în sectorul agro-alimentar pentru anii 2015 - 2018”,
directorul proiectului – Bajura Tudor, dr. hab., prof.**

Reieșind din spectrul larg de utilizare a tarifelor de costuri și normativelor veniturilor nete se poate constata atât importanța lor practică, cât și valoarea lor teoretico-metodologică. În baza tarifelor indicate sunt elaborate planuri de afaceri, se stabilesc prețurile de comercializare a produselor agricole, sunt întocmite contracte de prestare a serviciilor de mecanizare și/sau de transport, sunt încheiate contracte de arendă a terenurilor agricole, a tehnicii agricole etc.

Fiind actualizate în baza prețurilor de piață ale inputurilor, nivelului actualizat de salarizare a lucrătorilor din agricultură, nivelului actual de impozitare, de defalcări în fondurile de asigurări sociale și cele medicale, tarifele de costuri, precum și normativelor veniturilor nete, elaborate în baza acestor tarife, au o importanță practică esențială dat fiind că în baza acestor tarife sunt luate decizii manageriale privind stabilirea direcțiilor principale de dezvoltare a sectorului agricol și direcțiilor de specializare a producătorilor agricoli autohtoni. De asemenea, în baza normativelor veniturilor nete sunt identificați beneficiarii potențiali de asistență socială în spațiul rural.

Implementarea rezultatelor. Fiind afișate permanent pe pagina de Internet (<https://ince.md/>), tarifele de costuri sunt accesate anual de peste două mii de utilizatori. O altă formă de implementare a rezultatelor proiectului o constituie publicarea ghidului practic „Tarife de costuri în agricultură” (ediție anuală). Normativele veniturilor nete sunt trimise Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și sunt utilizate de către asistenții sociali ai primăriilor satelor (comunelor) pentru luarea deciziilor privind distribuția asistenței financiare de stat în concordanță cu volumul obținut al veniturilor din producția agricolă a gospodăriilor casnice auxiliare sau gospodăriilor țărănești (de fermier) cu dimensiuni mici.

Domeniul de aplicare al proiectului este sectorul agrar și spațiul rural al Republicii Moldova, precum și sistemul de asistență socială, în vederea determinării mărimii asistenței financiare de stat, acordate păturilor social vulnerabile din spațiul rural.

Eficacitatea economică și alte efecte pozitive. Tarifele actualizate de costuri și normativelor veniturilor nete ale gospodăriilor casnice stau la baza elaborării și materializării practice ale deciziilor manageriale privind stabilirea structurii producției agricole și/sau serviciilor prestate, deciziilor de cumpărare a îngrășămintelor, substanțelor și preparatelor chimice, semințelor și altor inputuri. Efectul economic al elaborării normativelor veniturilor nete îl constituie faptul că în baza acestor normative sunt luate decizii privind acordarea ajutorului financiar de stat, mărimea căruia la nivel național constituie mai mult de 500 milioane de lei anual.

De menționat, că tarifele sunt diferențiate pe forme de exploatații agricole, inclusiv: (i) întreprinderi agricole mari (mai mult de 25 ha); (ii) gospodăriile agricole de dimensiuni mijlocii (3-25 ha); (iii) gospodăriile țărănești de fermier de dimensiuni mici (până la 3 ha); (iv) gospodăriile casnice auxiliare.

Din totalul de 6178 tarife, elaborate în anul 2018, pentru gospodăriile țărănești mici și gospodăriile casnice auxiliare au fost elaborate 1841 de tarife. Determinarea costurilor de producție a bunurilor și serviciilor agricole, după cum a fost deja menționat, stă la baza calculării a normativelor veniturilor nete pentru anul respectiv. Corespunzător, în perioada anilor 2015-2018 au fost elaborate (în total) 23397 de tarife de costuri, din care 7374 tarife de costuri pentru gospodăriile țărănești mici și gospodăriile casnice auxiliare.

Pe parcursul perioadei de executare a proiectului instituțional colaboratorii științifici au reușit de a publica 167 lucrări științifice, inclusiv 13 monografii, ghiduri, manuale etc., 21 – articole în culegeri internaționale, 10 – alte publicații în străinătate etc.

În cadrul proiectului au fost organizate 9 evenimente publice sub forma de mese rotunde, lansări de carte, lecții deschise etc. Concomitent colaboratorii științifici au participat la elaborarea proiectelor internaționale, finanțate de către structurile europene și mondiale respective, principalele dintre care sunt:

- FAO - “Agricultural Policy Indicators for Selected Countries of the Former Soviet Union”.

- ORIZONT 2020 – „Leaving something behind - Migration governance and agricultural & rural change in ‘home’ communities: comparative experience from Europe, Asia and Africa, AGRUMIG ; “Knowledge Networks in Rural Areas” (RUNET)” etc., (total – 8 un.).

- IFAD - „Promovarea lanțurilor valorice horticulturale inclusive în Armenia, Georgia, Kazahstan și Moldova / Promoting inclusive horticultural value chains in Armenia, Georgia, Kazakhstan and Moldova”.

- USAID – „Moldova structural reform program”.

- EUROPEAID – „Providing solutions (capacity building and technical assistance) to chain value problems facing farmers and agrobusinesses in structural weak rural regions in the Eastern Partnership countries”.

Beneficiarii rezultatelor sunt Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Federația Națională a Fermierilor, organele de administrare publică locală, întreprinderile agricole, fermieri, gospodăriile casnice auxiliare.